

TÜRKİYE ALMAN YATIRIMCI İÇİN ÇOK CAZİP

Almanya ile Türkiye arasındaki ekonomik ve ticari iliklerde önemli bir yere sahip olan Almanya Dış Ticaret Odası Türkiye Temsilciliği (AHK) veya diğer adıyla Alman-Türk Sanayi ve Ticaret Odası, geçen aylarda yeni başkanını seçti. AHK Türkiye Başkanlığı'na seçilen DZ Bank Türkiye Temsilcisi Pinar Ersoy, her iki kültürü de yakından tanıyan bir isim. Klasik bir göçmen işçi çocuğu hikâyesi yok ancak küçük yaşlardan itibaren Almanya'da yaşamaya başlamış. Yaklaşık 10 yıl DZ Bank Türkiye Temsilcisi yapan Pinar Ersoy'la iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkiler üzerine konuştuk.

SİZİN Almanya hikâyeniz klasik bir göç hikâyesinden biraz farklı. Önce sizi tanıyabilir miyiz?

Evet, haklısınız. Ben Artvin'de doğdum. Köyde doğmuşum. Trabzon'da ilkokulu okurken babam öğretmen olarak Almanya'ya geldi. Biz 5 yıl dedemlerde, Artvin'de kaldık. Babam Almanya'daki görev süresi dolunca konsolosluga geçerek yerel personel olarak görev almaya başladı. Ortaokulu bitirdikten sonra annem, ben ve kardeşim 1986 yılında Almanya'ya geldik. Liseyi Essen'de, üniversiteyi Bonn'da okudum. Bonn Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler mezunuyum.

○Bugün farklı bir alanda görev alıyorsunuz...

Üzüm üzümüne baka baka kararır. Babam konsoloslukta çalıştığı için diplomat olmak çok cazip geldi. 1998'de mastırımı tamamladıktan sonra 6 ay Brüksel'de Avrupa Birliği Bütçe Komisyonu raportörlerinden Stanislaw Tillich'in yanında staj yaptım. "Brüksel Avrupa'nın başkenti, bir şekilde ben orada kendime bir alan açarım" diye düşündüm. Ama Brüksel yaşadığım en büyük hayal kırıklıklarından biriydi. Çok uluslu, çok kültürlü, çok dilli bir yer hayal ediyorsunuz. Ufku geniş insanlar falan. Ama hiç de öyle değildi. Çok aşırı bürokratik bir ortam vardı.

'ÇALIŞTIĞIM EN UZUN KURUM'

○Bankacılığa geçiş nasıl oldu?

AB'deki staj sonrası o alanda olamayacağını anladım. Almanca, İngilizce, Fransızca biliyorum ama bunlar Almanya'da bir ekstra sayılmaz. Siyaset bilimi okumuşum. Ya bir vakıfta araştırma görevlisi olabilirsiniz ya da akademik kariyer ki, ikisi de benim için söz konusu değildi. Halk Bankası'nın temsilciliği vardı Brüksel'de. Banka müdiresiyle tesadüfen konuşurken "Neden bankacılığı düşünmüyorsunuz?" dedi. Bir iki isim önerdi görüşmem için. Bende hissiyat çok önemli. Kendimi bir yere ait hissedebilmem lazım. Yaptığım görüşmeler arasında Oyak Bank çok içime sindi ve orada ise başladım. 6 yıl Oyak Bank'ta bölge sorumlusu olarak çalıştım.

○Bugün ise DZ Bank Türkiye Temsilcisi'siniz.

Öncesinde başka bir bankada da 6 yıl kadar çalıştıktan sonra Türkiye'de yaklaşık 3 yıl özel sektörde çalıştım. Ama benim gönlümde yatan bankacılıktı. Sonra DZ Bank'a geçtim ve 10 yıl

oldu. Çalıştığım en uzun kurum burası. Zaten ben o niyetle girmiştim, "Artık buradan emekli olurum" diye. Türkiye'de çok şey başardık. DZ Bank olarak da güzel işler yaptık.

'BİR İLKİ BAŞARDIK'

○Peki AHK Türkiye Başkanlığı nasıl oldu, seçilme süreciniz nasıl gerçekleşti?

Bir önceki dönemde yönetim kurulu üyesiydim. Tek kadın yönetim kurulu üyesi bendim. Biz bu durumdan çok mustariptik. 10 çalışma grubumuzdan biri de 'iş hayatında kadın ve kadın çalışma grubu' olarak AHK gibi önemli bir kurumda yeterince temsil edilmediğimizi düşündüğümüz için proje başlattık. Yönetim kurulumuz 10 kişiden oluşuyor. Sekizi seçiliyor, ikisi atanmış oluyor. Biz seçilen sekiz üyenin dördünün kadın olması yönünde girişimde bulunduk. Tabi gönlümüzde yatan bir kadın başkanımızın da olmasıydı. En azından kadın üye sayımızı birden dörde çıkarmak bile bizim için çok büyük bir başarı olurdu. En sonunda 8 üyenin beşi kadın üyeden seçildi. Diğer ikisi ise TOBB ve DIHK tarafından atanıyor. Üyelerimizin bizim kadar bu konuyu önemsemesine hem mutlu olduk hem de gurur duyduk. Yönetim daha sonra başkanı seçti. Şimdi AHK Türkiye'de başkan, başkan yardımcısı ve sayman kadınlardan oluşuyor. AHK'nın tarihinde bütün dünyadaki AHK'lar arasında bir ilki başarmış olduk.

'TÜRKİYE ÖN PLANA ÇIKTI'

○Koronavirüs salgını ticari ve ekonomik ilişkileri nasıl etkiledi?

Global dünyada lojistik sıkıntıları olunca, Türkiye daha cazip hale geldi. Üretim anlamında koronavirüs salgınından dolayı her yerde üretim maliyetleri arttı. Dolayısıyla burada yakın bölgeden kolayca tedarik edebileceğiniz, tedarik zincirinde sıkıntı yaşamayacağınız cazip bir yer olarak Türkiye ön plana çıktı. Şunu da gözlemliyoruz, üretim maliyetleri, enerji fiyatları çok arttığı için Almanya'daki üretimini farklı bir yere kaydırmak zorunda olan şirketler de gözünü Türkiye'ye çevirdi. Biz de burada birkaç yatırımcıyla bu yönde görüşmeler yaptık. Örneğin küçük ölçekli bir alüminyum üreticisi, geçen yıl aylık elektrik giderinin 10 bin Euro'yken, bu yıl 44 bin Euro'ya yükseldiğini söyledi. Yani bu

karşı çok daha dikkatli yaklaşıyoruz. Mümkün olduğunca siyasete karışmıyoruz. "İşimize bakalım" diyoruz. Üyelerimiz de öyle düşünüyor. Zaten rakamlara bakarsanız, rakamlar kendi adına konuşuyor. Özellikle son 3 yılda Almanya'dan Türkiye'ye gelen yatırımlarda bir artış söz konusu. Yani Türkiye'yi bilen, tanıyan Alman yatırımcının Türkiye'ye ilgisi var.

'YATIRIMCI SAYISI ARTTI'

○Özellikle son 10 yılda iki ülke arasındaki siyasi ilişkilerde sorun yaşanabiliyor. Böyle bir durum ekonomik ilişkilere ve ticarete nasıl yansıyor? Sizin işlerinizi zorlaştırdı mı bu durum?

Biz STK olduğumuz için özellikle de ekonomi alanında bir STK olarak siyasete

bile başlı başına bir sorun. Üretsem bile satmayacağım bir maliyet ortaya çıkıyor, iş ve işçi maliyetleri de arttığı için sorun büyüyor. Dolayısıyla Türkiye'de üretim yapmak çok cazip hale geldi.

Türkiye'deki Alman yatırımlarının da geçmişten gelen bir deneyimi var.

Evet, büyük kurumsal şirketler uzun dönemdir burada. Örneğin Siemens 160 yılı aşkın senedir Türkiye'de. Artık bir Türk şirketi, çok uzun yıllardır Türkiye'de olan ve bütün bu inşileri çıkışları yaşamış olan Alman şirketleri Türkiye'ye hâlâ güvenmeye devam ediyor. Türkiye'yi çok iyi tanımayan yatırımcı, son dönemdeki Türkiye algısıyla alakalı olarak tereddüt ediyor.

'GENÇ VE DİNAMİK NÜFUSU VAR'

○Peki Türkiye yatırımcılara ne gibi avantajlar sunuyor?

Özellikle Alman yatırımcılar açısından kalifiye eleman konusunda çok cazip. Genç ve dinamik bir nüfus. Maliyetler, Almanya'ya kıyasla çok daha uygun. Lokasyon anlamında, lojistik anlamda çok daha cazip imkânlar sunuyor. İthal ettiği ülkelere baktığınız zaman onların Türkiye'ye erişimi çok daha kolay. Bürokratik anlamda da regülasyonlar anlamında da -her ne kadar bazen öngörülemeyen regülasyonlar olsa da- genelde kolaylık sağlanıyor. Yeni bir

yatırımcı olarak Türkiye'ye geliyorsanız, büyük avantajlar sağlanıyor. Mesela Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi yabancı yatırımcılara her türlü desteği sağlıyor. Biz de kendileri ile yakın iş birliği içerisindeyiz. En son mart ayında Yatırım Ofisi Başkanı ve üyelerimiz ile bir istişare toplantısında bulunduk.

○Türkiye'deki Alman yatırımcı sayısı 10 binin üzerinde diye biliniyor. Kesin bir rakam var mı?

Öyle kesin bir rakam yok. Biz yaklaşık 8 bin diyoruz. O sayının içerisinde üretim tesisi kuranlar da var, satış ve pazarlama amaçlı kurulan, servis amaçlı kurulan şirketler, hatta distribütörler de var. Almanya ile bağlantılı olmaları bizim için önemli ki, bu da Almanya ve Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin önemini ve gücünü gösteriyor.

○Son dönemlerde Türkiye'den Almanya'ya açılmak isteyen Türk şirketlerinin de sayısı artıyor. O konuda verileriniz var mı?

O konuda elimizde tam bir rakam yok ama AHK olarak bir yatırım broşürü yapıyoruz. Talebe göre yönlendirmelerde bulunuyoruz. Bize danışan şirketlere, alanlarına ve Almanya'da alabilecekleri teşviklere bakarak destek olmaya çalışıyoruz. Bunu yaparken de Alman Yatırım Ajansı (GTAI) ile yakın iş birliği içerisinde hareket ediyoruz. Talebe göre eyalet bazlı yatırım ofisleriyle de iş birliği yapıyoruz.

VİZE İÇİN DETAYLI EVRAK SUNUN

○Almanya'ya vize konusu da çok büyük bir sorun. İş dünyası bu dertten mustarip. Size de iş insanlarından benzer şikâyetler geliyor mu?

Evet, vizeyle ilgili sorunlar bize de yansıyor. Prosedürlerin uzun sürdüğü ve reddedilme sebepleri ile ilgili farklı yorumlar yapıyorlar. Bu konunun muhatabı biz olmadığımız için prosedürler ve süreç ile ilgili cevabı diplomatik misyonlara bırakıyorum. Lakin son dönemde vize taleplerinde büyük artış olduğunu biz de gözlemliyoruz. AHK olarak üyelerimize elimizden geldiğince destek olmaya gayret gösteriyoruz ancak yoğun talep sebebi ile biz de artık kapasitemizi zorlamaya

başladık. Yapabileceğim tek öneri, mümkün olduğunca erken müracaat edilmesi ve olabildiğince detaylı evrak sunulması yönünde olabilir.

Son olarak şunu eklemek isterim; Türkiye'de 11 ili kapsayan deprem felaketi sadece o bölgede ya da Türkiye'de yaşanıyor etkilmedi. Yurt dışında yaşayan, bölgede akrabası, tanıdığı olan herkesi etkiledi. Orada yakını olmayanlar bile etkilendi. İnsanlar hepimiz. İlk günlerde Avrupa'dan çok büyük yardımlar gönderildi. Kendilerine bu dualılık için teşekkür ediyoruz. Ama o inanların daha uzun süre bizim maddi ve manevi desteğine ihtiyacı olacak. Lütfen onları unutmayın...